

ACC. N:R M. 16299 : 1-4.

Landskap: *Halland* Upptecknare: *Erik Andersson, Eldsberga*
Härad: *Tönnersjö* Berättare: *Isak Johansson, "*
Socken: *Tönnersjö* Berättarens yrke: *f. d. lantbrukare*
Uppteckningsår: *1965* Född år *1878* i *Tönnersjö*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Biodling. s. 1-4.

LUF 127

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16299:1 L U F 127

BIODLING.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Om antalet biodlare ökat eller minskat kan berättaren ej säkert avgöra. Det var jordbrukare mest som var biodlare i bygden-de voro också i flertal som yrkesgrupp. Med bygden avses här Tönnersjö socken och tidrymden omfattar ~~en~~ tiden från omkring 1890 fram till nuvarande dato- 75 år. Med tyngdpunkt på tid som varit. Från den tiden och senare darrerar sig berättarens uppgift om hur många bikupor varje biodlare hade.. Det var olika, men man hade vanligen 2-3 kupor "vinterliggare". Liksom att man ibland hade bi gemensamt, på så sätt att den ena ägde dem och andra parten hade och skötte om dem sax. Ägaren och skötaren-hysaren delade så honungen så att var och en fick hälften av denna. Gemensam ägerätt till bi torde inte ha förekommit. Nya svärmar som uppkom vid "blomsterväder" blev ägarens. Biodling i så stor skala att att det utgjort huvudinkomst för ägaren har inte förekommit.

Ihåliga, event. urholkade stockar har inte använts som ~~hiv~~ bibostad. Men Isak berättar - och det får betecknas som vildbi- att det fanns en stor ask i Bröden (några skogsgårdar några km. från hans hem) som fälld alltid hade bin i sin stam, c. 6 m. från roten räkat. nat. Men dyl. bostad för "odlade" bin fanns inte.

Däremot har halnkupor förekommit, ja i början endast sådana som bibostad. Liggande kupor har icke använts. ~~xxxxxx~~
Bikuporna benämndes bara kupor.

12/11-65

ACC. N:R M. 16.299:2.

L U P 127

2
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

BIKUPOR.

Bikuporna tillverkades ofta av gamla gubbar. Nämnar ett par bröder Korg-Ola och Korg-Johan, som bodde i Allared, Veinge, nära gränsen till Tönnersjö. Tillverkningen har tillgått så att man förde in halmen i ett "rör" (d.v.s. form). Man skar så av axen- bikupan kom ju att likna en stympad kon. Man förde in halmen med ett kreaturshorn.

Höjden på en bikupa var c. 1/2 meter. Det fanns inte bara trubbiga kupor ~~isom~~ ovan angetts, utan också spetsiga sådana av lökformig karaktär. De voro alltså avrundade och lägre i formatet. Kors av pinnar och även kransar för utviågning (större format) under pinnarna. När det blev många bin sattes ovanpå kupan. Det blev en fin honung i ovankuporna. Botten till kupan var flat. Det fanns flusterbräda. Botten var av furuträ. Kupan tätades med kogödsel. Som skydd mot regn satte man "hatt" av halm ovanpå kupan. Vintertid skyddades bina av oavirade säckar kring kupan och halm därpå. Kupor användes ännu, fast bihusen slog igenom för 25-30 år sedan. Kuporna behövs ännu att ta, d.v.s. fånga ännu bina med vid svärning.

Träkupor har inte använts i dessa trakter. Den som först lär ha använt bihus här var en lärarinna, Frk. Ringström, på Bygget. I Tönnersjö skogsbygd. Bihusen lär man fått ide från tidningspressen troligen från en publikation som Isak nämner som Bittidningen. I regel var husen att likna vid små hus med något ^{ett} sluttande tak och med fyrkantiga lådor med remar inuti.

ACC. N:R M.16299:37 127

BIODLING.

Bikuporna voro i allmänhet placerade nära husväggen (i regel bo-
ningshuset och i trädgården eller som man förr sa i Halland- "ha-
ven"). Kunde man placerade man kuporna så att flustret vette åt
morgensolen, öster alltså, eller mot söder. Mot öster var vanligast
och bäst. Stället där kuporna stod uppställda kallades bigård. Den
som hade många kupor kunde få heta "bikung". Kuporna flyttades-
inmades inmades varje år, rengöring av spindelväv. Uppställnings-
platsen för kuporna kunde ibland vara inhägnad med enkäppar i kors
som ett slags staket med 1 1/2 m:s höjd. Så var det i förut om-
nämnda Bröden. Kuporna stod på träbänk. till skydd mot myror var
hän kunde bänkens ben vara placerade i hoar med vatten.

Ägarna skötte i allmänhet bina. D.v.s. husfadern i regel.

Man skyddade sig mot bina genom bislöja över huvudet. Men var man
bivän behövdes inte denna. Isak använde aldrig sådan. Man rökte då
man tog honung ifrån dem. Kuporna rengjordes på våren. - man inmade
D.v.s. med kokhett vatten under kupan placerat. Det gjordes inte
på någon bestämd dag. Men det måste eller borde vara solsken.

Bina fodrades på hösten med sockerlösning. Har inte skett några
förändringar härvidlag i bygden. Kunde vara 7 kg. pr. samhälle.
Man gav inte bina vatten, inte ens vid torra. Om ett samhälle för-
lorade visen kallades det "Visefalla" eller "Visefallet".

✓ Kallades "Skogårde".

3
FÖLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ACC. N:R M. 16299:4 127

BIODLING.

Man tog då bort bina till och släppte på ett bihus med vise. Man köpte också nya visar. T.ex. från Italien.

4
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND